

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ.

વિરુદ્ધ

મેસર્સ કિરણ સભ્યો અને સ્પિનર્સ

૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તીશ્રી જી. પી. માથુર અને ન્યાયમૂર્તીશ્રી એ. કે. માથુર]

ગ્રાહક સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬-મકાનના સંદર્ભમાં પૂરના જોખમને આવરી લેતી વીમા કંપની-આગ નીતિનો વળતર દાવો-વ્યવહાર્યતા . પૂરથી મકાનને નુકસાન-વીમા કંપની દ્વારા વીમાકૃત વ્યક્તિના દાવાને આ આધાર પર નકારી કાઢવો કે માળખાકીય ખામીને કારણે મકાન તૂટી પડ્યું હતું, જે પોલિસી-જસ્ટિફિકેશન ઓફ-હેલ્ડ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યું નથી:પોલિસીમાં ઘટાડા માટે કોઈ બાકાત કલમ ન હતી-પોલિસીમાં સબસિડેન્સ આવરી લેવામાં આવ્યું હતું-વીમાદાતાએ બિલ્ડિંગને પ્રથમ વર્ગના બાંધકામનું પ્રમાણિત કર્યું હતું-

નિર્દિંડગને નુકસાનનું કારણ પૂરનું પાણી હતું, આમ વીમાદાતા વળતર આપવા માટે જવાબદાર હતા.

પ્રતિવાદી કંપનીએ અપીલકર્તા-વીમા કંપની પાસેથી એક વર્ષ માટે તેના મકાન, મશીનરી અને સ્ટોક માટે પૂરના જોખમને આવરી લેતી ફાયર પોલિસી લીધી હતી.પૂરને કારણે પ્રતિવાદીની ઇમારતને વ્યાપક નુકસાન થયું હતું.પ્રતિવાદીએ થયેલા નુકસાન માટે દાવો કર્યો હતો.અપીલકર્તા દ્વારા નિયુક્ત સર્વેક્ષકે પ્રતિવાદી દ્વારા જે દાવો કરવામાં આવ્યો હતો તેના અડધા નુકસાનનું મૂલ્યાંકન કર્યું હતું.જોકે, તે કહે છે:તેમણે એ વાતની પ્રશંસા કરી હતી કે બાંધકામમાં ઘટાડાને કારણે માળખાકીય ખામીને કારણે મકાન તૂટી પડ્યું હતું.જે વીમેદાર દ્વારા લેવામાં આવ્યું ન હતું અને જેમ કે વીમાદાતા જવાબદાર ન હતા.અપીલકર્તાએ દાવાને નકારી કાઢ્યો; પ્રતિવાદીએ નુકસાનીનો દાવો કરતી અરજી દાખલ કરી.રાષ્ટ્રીય આયોગે ફરિયાદીના દાવાને સર્વેક્ષક દ્વારા મૂલ્યાંકન મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે

ઠરાવ્યુ૧.૧. સબસિડેન્સનો અર્થ થાય છે "જમીનના વિસ્તારમાં ધીમે ધીમે ડૂબવું અથવા ડૂબવું".એક મિલમાંથી તત્કાલીન દાવેદાર-પ્રતિવાદીની ફેક્ટરીના પરિસરમાં પાણી ભરાઈ જવાને કારણે જમીન ધસી ગઈ હતી, જેના પરિણામે ઇમારતનો એક સ્તંભ તૂટી પડ્યો હતો.પોલિસીમાં બાકાત રાખવાની કલમ ૮

બાકાત રાખવા સાથે સંબંધિત છે; જો આ ઘટનાઓને કારણે કોઈ નુકસાન થાય છે તો પોલિસી આવા નુકસાનને આવરી લેશે નહીં.કલમ ૮ (બી) માત્ર ટાયફૂન, તોફાન, ચક્રવાત, તોફાન, ચક્રવાત, ટોર્નેડો, પૂર અને પૂરની વાત કરે છે.કલમ ૮ સ્પષ્ટપણે બતાવશે કે ઘટાડા માટે કોઈ બાકાત કલમ નથી.તે સમજી શકાતું નથી કે સર્વેક્ષક "ઘટાડા" અભિવ્યક્તિ ક્યાંથી લાવ્યા છે, જોકે કલમ ૮ જે ખાસ કરીને બાકાત વિશે વાત કરે છે, તેમાં ઘટાડા જેવી કોઈ બાબતનો ઉલ્લેખ નથી.આ પોલિસી પૂર અને પૂર માટે આવરી લેવામાં આવી છે, જેના માટે દાવેદારને વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવીને આવરી લેવામાં આવે છે, તેથી, પોલિસીમાં ઘટાડાને આવરી લેવામાં આવ્યો નથી તેવી રજૂઆતને ટકાવી શકાતી નથી.આ આધારના આધારે અપીલકર્તા દ્વારા દાવેદારના દાવાનું ખંડન વાજબી લાગતું નથી.

[૪૦૬-બી-ડી; ૪૦૭-એ-સી]

૧.૨.એવું ન કહી શકાય કે સ્ટાંભ નંબરના નબળા બાંધકામને કારણે ઈમારત તૂટી પડી હતી. ૩ મકાન.સામાન્ય રીતે જ્યારે કંપની કોઈ કારખાનાનો વીમો લે છે, ત્યારે તેમના અધિકારીઓ અને ઈજનેરો બાંધકામમાં કોઈ ખામી છે કે બાંધકામ નબળી ગુણવત્તાનું છે તે જાણવા માટે મકાનનું નિરીક્ષણ કરતા હતા.તાત્કાલિક સરળતામાં, કંપનીએ પ્રમાણિત કર્યું કે તે પ્રથમ વર્ગનું બાંધકામ છે, પછી કેટલીક ખામી માટે કે જેની કંપની દ્વારા નોંધ લેવામાં આવી નથી,

આવી ખામી માટે કંપનીને કોઈ લાભ આપી શકાયો નથી.વધુ તો, ખામીયુક્ત માળખાને કારણે એટલે કે સ્તંભ નં. ૩, ઈમારત તૂટી પડી છે.કહેવાતી ખામી ફેક્ટરીના પરિસરમાં પાણીના પૂરને કારણે વધી ગઈ હતી, જો પૂરનું પાણી ફેક્ટરીમાં પ્રવેશ્યું ન હોત, તો કદાચ ૧૨ વર્ષ સુધી સારું રહ્યું હોય તેવું બાંધકામ લાંબા સમય સુધી ચાલ્યું હોત.ઈમારતના સ્તંભ નંબર ૩ને નુકસાન થવાનું કારણ પૂરનું પાણી હતું.તેથી, કંપની પૂરને કારણે મકાન તૂટી પડવા બદલ દાવેદારને વળતર આપવાની જવાબદારીમાંથી છટકી શકતી નથી.આથી, રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ દ્વારા લેવામાં આવેલો મત સાચો છે અને સંપૂર્ણપણે ન્યાયી છે અને આદેશમાં દખલ કરવાનો કોઈ આધાર નથી.[૪૦૭-સી-એચ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૮૧૨૮/૨૦૦૩

૧૯૯૪ના મૂળ અરજી નંબર ૭૪માં રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, નવી દિલ્હીના તારીખ ૧૮-૭-૨૦૦૩ ના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે વિષ્ણુ મહેરા અને બી. કે. સતીજા.

પ્રતિવાદી માટે એસ. કે. ધોળકિયા અને સુમિતા હઝારિકા.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તીશ્રી એ. કે. માથુર, આ અપીલ રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, નવી દિલ્હી દ્વારા ૧૮.૭.૨૦૦૩ પર મૂળ અરજી નંબર ૭૪/૧૯૯૪ માં પસાર કરાયેલા આદેશ સામે નિર્દેશિત છે.

આ અપીલને જન્મ આપતા સંક્ષિપ્ત તથ્યો આ પ્રમાણે છે:

પ્રતિવાદી/ફરિયાદી મેસર્સ કિરણ કોમ્બર્સ એન્ડ સ્પિનર્સ ચુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપનીની સેવામાં ખામી હોવાનો આક્ષેપ કરીને તેની ફરિયાદ દાખલ કરી હતી.ફરિયાદી/પ્રતિવાદીનો કેસ એ હતો કે તેમણે ચુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની (હવે પછી 'કંપની' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) પાસેથી તેમના મકાન અને શેરનો વીમો કરાવ્યો હતો.પ્રતિવાદી-ફરિયાદી પાસે તેના સ્ટોક માટે માન્ય ફાયર પોલિસી હતી (રૂ. ૨૫ લાખ, મશીનરી માટે રૂ. ૪૦ લાખ, શેરોમાં રૂ. ૨૫ની ખોટ અને ફર્નિચર/ફિક્સર રૂ. ૧ લાખ) ૧૧.૧.૧૯૯૩ થી ૧૦.૧.૧૯૯૪ સુધી અસરકારક છે.આ નીતિ પૂરના જોખમને આવરી લેવા માટે પણ સમર્થન આપે છે.શહેરમાં ભારે વરસાદ અને પૂરને કારણે રજમી જુલાઈ, ૧૯૯૩ના રોજ સાંજે ૭:૪૫ વાગ્યે વીમાકૃત મિલકતને પૂરથી અસર થઈ હતી, જેના કારણે મકાન, મશીનરી અને સ્ટોકને નુકસાન થયું હતું.આ ઘટનાની

જાણ કંપનીને રપમી જુલાઈ, ૧૯૯૩ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને ર૭મી જુલાઈ, ૧૯૯૩ના રોજ એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદી-દાવેદારએ કંપની પાસેથી જુલાઈ, ૧૯૯૩માં રૂ.૨૦,૦૩,૮૪૨/- નો દાવો કર્યો હતો.સર્વેયર, એટલે કે કંપની દ્વારા નિયુક્ત મેસર્સ વિજ એન્જિનિયર એન્ટરપ્રાઇઝે તેનું પ્રારંભિક સર્વેક્ષણ હાથ ધર્યું હતું અને ૨૯મી જુલાઈ, ૧૯૯૩ના રોજ અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો.બીજા સર્વેયર; મેસર્સ મીતા મરીન એન્ડ જનરલ સર્વે એજન્સીઝ પ્રાઇવેટ લિમિટેડે પણ પરિસરની મુલાકાત લીધી હતી અને ૧૪ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૩ના રોજ તેનો વિગતવાર અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો.મેસર્સ મીતા મરીને રૂ.૧૦,૧૩,૫૭૧.૯૦ ના નુકસાનનું મૂલ્યાંકન કર્યું.જો કે, તે જ સમયે મેસર્સ મીતા મરીન સર્વેયરે ભલામણ કરી હતી કે વીમાદાતા આ કેસમાં કોઈ જવાબદારી લેતા નથી કારણ કે નીતિ હેઠળ ન આવતા ઘટાડાને કારણે માળખાકીય ખામીને કારણે મકાન તૂટી પડ્યું હતું.દાવેદાર દ્વારા ૪.૧૨.૧૯૯૩ પર કાનૂની નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી અને બીજા સર્વેક્ષક એટલે કે મેસર્સ મીતા મરીનના અહેવાલના આધારે કંપની દ્વારા ૭.૧.૧૯૯૪ પર દાવાને નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો.પ્રતિવાદી-દાવેદારના દાવાના અસ્વીકાર સામે વ્યથિત, રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ, નવી દિલ્હીમાં ઉપરોક્ત નુકસાનીનો દાવો કરતી મૂળ અરજી નંબર ૭૪/૧૯૯૪ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

આ દાવાનો કંપની દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો; અહીં અપીલકર્તાએ સર્વેક્ષક દ્વારા આપવામાં આવેલા અહેવાલ અને તેમની અરજીના આધારે જણાવ્યું હતું કે મકાનના સ્તંભ નંબર ૧ માં માળખાકીય ખામીને કારણે મકાનને થયેલ નુકસાન અને નુકસાન, ઘટ એ ઉપરોક્ત પોલિસીનું ચોક્કસ વિસ્તરણ છે જેનો કંપની દ્વારા વીમો લેવામાં આવ્યો ન હતો.સર્વેક્ષકના અહેવાલનો સંબંધિત અંશ નીચે મુજબ છે:

"અહેવાલના મુખ્ય ભાગમાં બહાર પાડવામાં આવ્યું છે તેમ, આ નુકસાન અને નુકસાન સ્તંભ નંબર ૧ ની નિષ્ફળતાને કારણે થયું છે, જે તેની પોતાની માળખાકીય નિષ્ફળતાને કારણે અથવા તેના ડૂબવા/ઝુકાવને કારણે થયું હોઈ શકે છે, જેના કારણે તે વિચિત્ર રીતે લોડ થઈ જાય છે અને તેથી તણાવમાં પડે છે.વીમો લેનાર એસટીડી હેઠળ આવરી લેવામાં આવે છે. પૂરના અંત સાથે FP 'C'.સબસિડેન્સ એ ઉપરોક્ત પોલિસીનું ચોક્કસ વિસ્તરણ છે, જે વીમાધારક દ્વારા લેવામાં આવ્યું નથી.આ રીતે, અમને એમ કહેતા ખેદ થાય છે કે નિષ્ફળતાના મૂળ કારણોમાંથી કોઈ પણ વર્તમાન કવરને અનુરૂપ નથી.ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે જોઈએ છીએ કે ઉપરોક્ત કેસમાં વીમા કંપનીઓ કોઈ જવાબદારી લેતી નથી.અમે સમજીએ છીએ કે વીમેદાર સમારકામ માટે વીમાદાતાની પરવાનગી માંગતો હતો.અમે, અમારી મુલાકાતો દરમિયાન વીમાધારકને

જાણ કરી હતી કે તેઓ તેમની વ્યક્તિગત ક્ષમતામાં સમારકામ કરશે અને વીમા કંપનીઓ કોઈ પણ રીતે તેમાં સામેલ નથી કારણ કે જવાબદારી સ્વીકારવામાં આવી ન હતી.

પ્રતિવાદી-ફરિયાદી દ્વારા પ્રત્યુત્તર દાખલ કરીને અહેવાલને રદિયો આપવામાં આવ્યો હતો.પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી રાષ્ટ્રીય આયોગ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું કે કંપની દ્વારા દાવાને નકારી કાઢવો વાજબી નથી અને તેમણે ફરિયાદીના દાવાને રૂ. બીજા સર્વેક્ષક દ્વારા ભલામણ કરાયેલ ૧૦,૧૩,૫૭૧.૮૦.

૧૮મી જુલાઈ, ૨૦૦૩ના રોજ એન. સી. ડી. આર. સી., નવી દિલ્હી દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ સામે કંપની દ્વારા હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે તે સાચું છે કે આ એક આગ નીતિ છે અને અપીલકર્તાએ પૂરના જોખમોને પણ આવરી લીધા હતા પરંતુ નીતિમાં ઘટાડાને આવરી લેવામાં આવ્યો ન હતો.તેથી, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે વાજબી ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો કે નીતિમાં ઘટાડાને આવરી લેવામાં આવ્યો ન હોવાથી અને સર્વેક્ષક દ્વારા સૂચવ્યા મુજબ પ્રતિવાદી વળતર મેળવવા માટે હકદાર નથી.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે

સર્વેક્ષક દ્વારા સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે ત્રીજી કોલમ કે જેના પર ઇમારત બાંધવામાં આવી હતી તે યોગ્ય રીતે બાંધવામાં આવી ન હતી અને તેથી, તે કોલમ નમાવવાને કારણે આખી ઇમારત તૂટી પડી હતી અને તેથી કંપની દાવો કરનાર-પ્રતિવાદીને માળખાકીય ખામીને કારણે વળતર આપવાનો હકદાર નથી.આની સામે, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કંપનીએ ઇમારતને પ્રથમ વર્ગના બાંધકામની હોવાનું પ્રમાણિત કર્યું છે અને કંપની દ્વારા કોઈ ખામી દર્શાવવામાં આવી નથી, અને તે કોહિનૂર વૂલન મિલ્સની બાજુથી પૂરનું પાણી પ્રવેશવાને કારણે છે, ઇમારત તૂટી પડી હતી.એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે હકીકતમાં મકાનનું પતન કોહિનૂર વૂલન મિલ્સની બાજુથી પૂરનું પાણી દાખલ થવાને કારણે થયું હતું, રસ્તામાંથી આવતા પૂરના પાણીને કારણે નહીં.એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે નીતિમાં ઘટાડાને આવરી લેવાની કોઈ જોગવાઈ નથી અને તેથી, રાષ્ટ્રીય આયોગે દાવેદાર-પ્રતિવાદીના દાવાને યોગ્ય રીતે જાહેર કર્યો છે.

અમે પક્ષકારોની હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધી છે.તે એક સ્વીકૃત સ્થિતિ છે કે દાવેદારને ૧૧.૧.૧૯૯૩ થી ૧૦.૧.૧૯૯૪ સુધી આવરી લેવામાં આવ્યો હતો અને પૂર ૨૪.૭.૧૯૯૩ પર આવ્યું હતું અને ઇમારતને વ્યાપક નુકસાન પહોંચાડ્યું હતું.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નીતિ અનુસાર, વધારાના ૨૦ ટકા પ્રીમિયમ એટલે કે રૂ.૫૦૦-ની ચુકવણી પર પૂર, તોફાન અને તોફાન માટે

ફાયર પોલિસી આવરી લેવામાં આવે છે.તેથી, કોઈ વિવાદ નથી કે આ ઘટના પોલિસીના કવરેજ દરમિયાન બની છે અને નુકસાનનું કારણ બિલ્ડિંગમાં પાણી ભરાવાનું છે.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા સંબોધવામાં આવેલી મૂળભૂત રજૂઆત એ હતી કે કંપનીએ ઘટાડાને આવરી લીધો નથી.સબસિડેન્સનો અર્થ થાય છે "જમીનના વિસ્તારમાં ધીમે ધીમે ડૂબવું અથવા ડૂબવું".પરંતુ કોહિનૂર પૂલન મિલ્સમાંથી દાવેદાર-પ્રતિવાદીની ફેક્ટરીના પરિસરમાં પાણી ભરાઈ જવાને કારણે જમીન ધસી ગઈ હતી, જેના પરિણામે ઈમારતનો એક સ્તંભ તૂટી પડ્યો હતો.પ્રશ્ન એ છે કે શું ઘટાડાને પોલિસીમાં આવરી લેવામાં આવ્યો હતો કે નહીં.આ સંબંધમાં નીતિની શરતોનો સંદર્ભ આપવામાં આવી શકે છે.પોલિસીની કલમ ૮ એ બાકાત સાથે સંબંધિત છે કે જો આ ઘટનાઓને કારણે કોઈ નુકસાન થાય તો પોલિસી આવરી લેશે નહીં.પોલિસીમાં બાકાત રાખવાની કલમ ૮ નીચે મુજબ છે:

"૮. નીચેની કોઈપણ ઘટના દ્વારા અથવા તેના દ્વારા અથવા તેના પરિણામે પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે થયેલ કોઈપણ નુકસાન અથવા નુકસાન, એટલે કે,

(અ) ભૂકંપ, જ્વાળામુખી ફાટી નીકળવો અથવા પ્રકૃતિની અન્ય આંચકી.

(બી) વાવાઝોડું, વાવાઝોડું, ચક્રવાત, વાવાઝોડું, વાવાઝોડું, પૂર અને પૂર.

(સી) યુદ્ધ, આક્રમણ, વિદેશી દુશ્મનનું કૃત્ય, દુશ્મનાવટ અથવા યુદ્ધ જેવી કામગીરી (યુદ્ધ જાહેર કરવામાં આવે કે નહીં), ગૃહ યુદ્ધ.

(ડી) બળવો, નાગરિક હુલ્લડ એ લોકપ્રિય ઉદય, લશ્કરી વધતા બળવો, બળવો, લશ્કરી અથવા હડપેલી સત્તાના પ્રમાણને ધારીને કરવામાં આવે છે.

(ડી) જંગલની ઝાડીઓ અને જંગલોને આકસ્મિક રીતે કે અન્યથા બાળી નાખવી અને જમીનને આગ દ્વારા સાફ કરવી.

કોઈપણ કાર્યવાહી, દાવો અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં જ્યાં કંપની આક્ષેપ કરે છે કે ઉપરોક્ત બાકાતની જોગવાઈઓનું કારણ કોઈપણ નુકસાન અથવા નુકસાન આ વીમા દ્વારા આવરી લેવામાં આવતું નથી, ત્યાં આવી ખોટ અથવા નુકસાન આવરી લેવામાં આવે તે પ્રદાન કરવાનો બોજ વીમાધારક પર રહેશે.

ઉપરોક્ત કલમનો અભ્યાસ સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ઘટાડા માટે કોઈ બાકાત કલમ નથી.કલમ ૮ (બી) માત્ર ટાયફૂન, તોફાન, ચક્રવાત, તોફાન, ચક્રવાત, ટોર્નેડો, પૂર અને પૂરની વાત કરે છે.ઉપર ઉલ્લેખિત કોઈ પણ ઘટનાઓમાં

ઘટાડાનો સમાવેશ થતો નથી.આપણે એ સમજવામાં નિષ્ફળ જઈએ છીએ કે સર્વેક્ષક "ઘટાડા" ની અભિવ્યક્તિ ક્યાંથી લાવ્યા છે, જોકે કલમ ૮ જે ખાસ કરીને બાકાત વિશે વાત કરે છે, તેમાં ઘટાડા જેવી કોઈ બાબતનો ઉલ્લેખ નથી.આ પોલિસી પૂર અને પૂર માટે આવરી લેવામાં આવી છે, જેના માટે દાવેદારને વધારાનું પ્રીમિયમ ચૂકવીને આવરી લેવામાં આવે છે, તેથી હવે એમ કહી શકાય કે પોલિસીમાં ઘટાડાને આવરી લેવામાં આવ્યો નથી, જે વર્તમાન પોલિસીની કલમ નથી, તેને ટકાવી શકાતી નથી.તેથી, આ આધારના આધારે, અપીલકર્તા દ્વારા દાવેદારના દાવાને નકારી કાઢવો વાજબી લાગતું નથી.જો આ કલમ હોત, કે જો ઇમારત ડૂબી જવાથી અને ખાડો પડી જવાને કારણે નુકસાન થયું હોત, એટલે કે ધસી જવાને કારણે નુકસાન થયું હોત, તો કદાચ આ કંપનીના બચાવમાં આવ્યું હોત, પરંતુ બાકાત કલમમાં ઘટાડાનો કોઈ ઉલ્લેખ નથી, તેથી, અપીલકર્તા-કંપની અને સર્વેક્ષક દ્વારા દાવાને હરાવવા માટે લેવામાં આવેલો આ આધાર સંપૂર્ણપણે અયોગ્ય છે.

હવે, કોલમ નંબરના નબળા બાંધકામને કારણે ઇમારતના પતનના આગામી પ્રશ્ન પર આવીએ.૩ ઇમારતની, ત્યાં પણ રજૂઆત વાજબી નથી લાગતી.હકીકતમાં, કંપનીએ પ્રમાણિત કર્યું છે કે આ ઇમારતમાં પ્રથમ શ્રેણીનું બાંધકામ છે.સામાન્ય રીતે જ્યારે કંપની કોઈ કારખાનાનો વીમો લે છે, ત્યારે તેમના અધિકારીઓ અને ઇજનેરો બાંધકામમાં કોઈ ખામી છે કે બાંધકામ નબળી ગુણવત્તાનું છે તે જાણવા

માટે મકાનનું નિરીક્ષણ કરતા હતા.વર્તમાન કિસ્સામાં, કંપનીએ પ્રમાણિત કર્યું કે તે પ્રથમ વર્ગનું બાંધકામ છે, પછી કેટલીક ખામી કે જેની કંપની દ્વારા નોંધ લેવામાં આવી નથી, તે માટે કંપનીને આવી ખામી માટે કોઈ લાભ આપી શકાતો નથી.વધુમાં, વર્તમાન કિસ્સામાં, જેમ કે સૂચવવામાં આવ્યું છે કે ખામીયુક્ત માળખું એટલે કે સ્તંભ નંબર ૩ ને કારણે, ઇમારત તૂટી પડી છે, પરંતુ પ્રશ્ન એ છે કે આનાથી શું વધ્યું અથવા વધ્યું, ફેક્ટરી ૧૨ વર્ષથી વધુ સમયથી કાર્યરત છે અને તે ફેક્ટરીમાં પૂરના પાણીના પ્રવેશને કારણે છે જેણે આ નુકસાન કર્યું છે.કહેવાતી ખામી ફેક્ટરીના પરિસરમાં પાણીના પૂરને કારણે વધી ગઈ હતી, જો પૂરનું પાણી ફેક્ટરીમાં પ્રવેશ્યું ન હોત, તો કદાચ ૧૨ વર્ષ સુધી સારું રહ્યું હોય તેવું બાંધકામ લાંબા સમય સુધી ચાલ્યું હોત.ઇમારતની કોલમ નંબર ૩ને નુકસાન થવાનું કારણ પૂરનું પાણી હતું.તેથી, કંપની પૂરને કારણે મકાન તૂટી પડવા બદલ દાવેદારને વળતર આપવાની જવાબદારીમાંથી છટકી શકતી નથી.ઉપરોક્ત ચર્ચાના પરિણામે, અમારો અભિપ્રાય છે કે રાષ્ટ્રીય ગ્રાહક વિવાદ નિવારણ આયોગ દ્વારા લેવામાં આવેલો મત સાચો છે અને સંપૂર્ણપણે ન્યાયી છે અને આદેશમાં દખલ કરવાનો કોઈ આધાર નથી.જેથી અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર નહીં હોય.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી.

એન. જે.

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.